

Vlaanderen
is milieu

Jaarverslag Water

2014

Titel

Samenstellers

Inhoud

Wijze van refereren

Verantwoordelijke uitgever

Vragen in verband met dit rapport

Vlaamse Milieumaatschappij

Dokter De Moorstraat 24-26

9300 Aalst

Tel: 053 72 62 10

info@vmm.be

Depotnummer

D/2015/3871/044

Hoe evolueert de waterkwaliteit in Vlaanderen? En wat zijn de bronnen van waterverontreiniging? In dit rapport worden de resultaten van 2014 besproken. Dit rapport behandelt geen resultaten voor de biologische parameters, de waterbodem en de hydromorfologie. Deze worden in cycli van meerdere jaren opgevolgd. De huidige cyclus loopt in 2015 af en de resultaten worden in het rapport van volgend jaar besproken.

Mogelijke bronnen van waterverontreiniging zijn onder meer bedrijven, huishoudens, landbouw en diffuse bronnen. Voor bedrijven en huishoudens kan de verontreiniging zowel rechtstreeks als via rioolwaterzuiveringsinstallaties (RWZI's) in het oppervlaktewater terechtkomen.

De parameters biochemisch zuurstofverbruik (BZV), chemisch zuurstofverbruik (CZV), totaal fosfor (P t) en totaal stikstof (N t) zijn een maatstaf voor de totale belasting van het oppervlaktewater. Voor deze vier parameters is de belasting gedaald in de periode van 2010 tot 2014.

- de niet-gekoppelde en niet-gerioleerde huishoudens voor de zuurstofbindende parameters BZV en CZV;
- de landbouw voor de nutriënten totaal stikstof en totaal fosfor.

De meetresultaten voor de algemene fysisch-chemische parameters (opgeloste zuurstof, geleidbaarheid, zuurtegraad, totaal stikstof, totaal fosfor en nitraat) in het Vlaamse oppervlaktewater in 2014 behoren tot de gunstigste van de afgelopen twee decennia. Wanneer we enkel de laatste vijf jaar bekijken, dan is deze gunstige evolutie minder uitgesproken. Vooral de parameter totaal fosfor blijft een belangrijk aandachtspunt met slechts een kleine minderheid van de meetplaatsen die aan de milieukwaliteitsnorm voldoet. Inspanningen om de milieukwaliteitsnorm te behalen voor al deze parameters zijn noodzakelijk voor het bereiken van een goede ecologische toestand in deze watersystemen.

Toekomstige verbeteringen van de waterkwaliteit zijn vooral te realiseren door nog bijkomende en gerichte toenemende collectieve en individuele waterzuivering van huishoudelijk afvalwater en een vernieuwd mestbeleid.

De uitbouw van de waterzuiveringsinfrastructuur wordt opgevolgd door een aantal indicatoren: de rioleringsgraad en de zuiveringsgraad. Hieruit komt een gestage vooruitgang naar voren. De grote toenames, door het opnemen van grote lozingspunten, liggen ondertussen al enkele jaren achter ons. Concreet zijn alle lozingspunten groter dan 500 inwonersequivalenten (IE) al gesaneerd of is er een project voor opgedragen.

Eind 2014 werd het afvalwater van 81 % van alle inwoners in Vlaanderen gezuiverd.

[illegible]

De goede werking wordt opgevolgd door diverse metingen die door de VMM uitgevoerd worden. Het gaat om metingen op het afvalwater dat de zuiveringsinstallaties binnenkomt, metingen op het gezuiverde water dat geloosd wordt en metingen op overstorten en in de waterlopen zelf.

Het belangrijkste knelpunt in de waterzuiveringsinfrastructuur is de werking van de overstorten. Het verontreinigde overstortwater kan bij hevige neerslagomstandigheden resulteren in onder andere vissterfte, overmatige algengroei en het verdwijnen van bepaalde watergebonden fauna. In een beperkt aantal gevallen is dit te wijten aan een opvoerinstallatie die niet naar behoren werkt, maar in de meeste gevallen is de oorzaak een te hoge aanvoer van niet-verontreinigd (parasitair) water op de rioleringsstelsels.

De VMM monitort ook de emissies, lozingen en verliezen van 8 metalen: arseen, cadmium, chroom, koper, kwik, lood, nikkel en zink. De belasting van het oppervlaktewater voor deze stoffen daalt licht of stagneert in de periode 2010 tot 2014. Ten opzichte van 2013 daalt ze voor al deze stoffen, behalve voor cadmium en lood, die ten opzichte van 2013 een stijging kennen. Voor arseen, cadmium en zink worden bovendien overschrijdingen van de kwaliteitsnormen voor oppervlaktewater vastgesteld.

Door het belangrijk aandeel van de diffuse bronnen is het klassieke waterzuiveringsbeleid niet voldoende om de emissies van metalen terug te dringen. Een geïntegreerd beleid voor lucht- en wateremissies, het samenwerken met specifieke doelgroepen en een doeltreffend materialenbeleid zijn enkele mogelijke beleidsmaatregelen en/of -acties om de emissies in de toekomst nog verder terug te dringen.

In oppervlaktewater zorgt een beperkt aantal pesticiden voor heel wat overschrijdingen van de milieukwaliteitsnorm (MKN), de Predicted No Effect Concentration (PNEC) of de Maximum Acceptable Concentration (MAC). Deze PNEC en MAC worden getoetst als er geen MKN is en zijn op dezelfde manier als de MKN afgeleid op basis van ecotoxiciteitsdata uit de wetenschappelijke literatuur. Voor stoffen waarvoor gebruiksbepalingen en/of verbodsbepalingen zijn ingevoerd daalt op lange termijn de gemiddelde concentratie in oppervlaktewater. Voor drie van deze stoffen is in een beperkt aantal

Verontreiniging door incidentele lozingen

Kwaliteit van het zwembadwater

Jaarverslag water 2014

REFERENCES

Vlaamse Milieumaatschappij (2015), Fysisch-chemische kwaliteit oppervlaktewater 2014.

<http://www.vmm.be/publicaties>

Vlaamse Milieumaatschappij (2015), Evaluatie saneringsinfrastructuur 2014.

<http://www.vmm.be/publicaties>

Vlaamse Milieumaatschappij (2015), Kwaliteit van het zwemwater in 2014.

<http://www.vmm.be/publicaties>

Vlaamse Milieumaatschappij (2015), Nutriënten in oppervlaktewater in landbouwgebied, resultaten MAP-meetnet 2014-2015. <http://www.vmm.be/publicaties>

Vlaamse Milieumaatschappij (2015), Bronnen van waterverontreiniging in 2014.

<http://www.vmm.be/publicaties>

Vlaamse Milieumaatschappij (2015), Pesticiden in oppervlaktewater en RWZI's in 2014.

<http://www.vmm.be/publicaties>

[illegible]

